

VÀI SUY NGHĨ VỀ VIỆC CHUẨN BỊ NHÂN SỰ CẤP ỦY

LONG THANH HÙNG

Chỉ thị số 46-CT/TW ngày 6-12-2004 của Bộ Chính trị về “Đại hội đảng bộ các cấp tiến tới Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X của Đảng”, Hướng dẫn số 37-HD/BTCTW ngày 15-2-2005 của Ban Tổ chức Trung ương về “Công tác nhân sự cấp ủy tại đại hội đảng bộ các cấp tiến tới Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X của Đảng” và nhiều văn bản khác của các ban đảng Trung ương đã hướng dẫn các mặt chuẩn bị đại hội.

Ở đây chúng tôi muốn đề cập một số vấn đề cụ thể trong chuẩn bị nhân sự cấp ủy tỉnh, thành và nhân sự Ban Chấp hành Trung ương khóa X.

1. Vấn đề “cấp ủy các cấp cần có ba độ tuổi, chú ý tăng thêm những đồng chí trẻ có đủ tiêu chuẩn, bảo đảm tính kế thừa và phát triển”.

Vấn đề này được cấp ủy các cấp nhất trí cao. Song trong thực hiện nhiều nơi rất lúng túng và có nơi thực hiện không đạt. Có cấp ủy hầu như chỉ có hai độ tuổi và ban thường vụ cấp ủy hầu như chỉ có một độ tuổi. Do đó, đến hết nhiệm kỳ có cấp ủy số đồng chí lớn tuổi ra khỏi cấp ủy chiếm hơn 50% và số đến tuổi nghỉ tham gia ban thường vụ hơn 70%... Theo chúng tôi, mỗi lần đại hội, số cấp ủy viên (kể cả ủy viên ban thường vụ) đến tuổi nghỉ, hoặc sức quá yếu, năng lực hạn chế... cần thay trên dưới 30%. Vì vậy, chuẩn bị nhân sự cấp ủy cho nhiệm kỳ này nhằm đảm bảo có sự đổi mới, kế thừa, ổn định, đồng thời cần phải tính cho cả nhiệm kỳ kế tiếp và có thể quy hoạch một bước cho nhiệm kỳ sau nữa, nhất là đối với các chức danh chủ chốt và ban thường vụ cấp ủy. Do đó, vấn đề đảm bảo ba độ tuổi trong mỗi cấp ủy phải được thực hiện nghiêm túc; trong thường trực cấp ủy (bí thư và các phó bí thư) ít nhất cũng cần có hai độ tuổi. Mặt khác, không nhất thiết phó bí thư cấp ủy sẽ lên làm bí thư, vì qua kiểm điểm nhiệm kỳ, qua nhận xét, đánh giá cán bộ... nếu có những đồng chí đủ tiêu chuẩn, còn trẻ, có triển vọng, có khả năng phát triển, được tin nhiệm cao, cũng có thể được đại hội giới thiệu và được ban chấp hành mới bầu làm bí thư tỉnh, thành ủy. Thực tế, các nhiệm kỳ qua ở một số tỉnh đã có những đồng chí là ủy viên ban thường vụ tỉnh ủy làm bí thư huyện, thị ủy, trưởng ban đảng, chỉ huy trưởng bộ chỉ huy quân sự tỉnh... được đại hội giới thiệu và ban chấp hành bầu làm bí thư tỉnh ủy. Trong số các đồng chí này có đồng chí đã được giới thiệu, trúng cử vào Ban Chấp hành Trung ương. Việc “chú ý tăng thêm những đồng chí trẻ có đủ tiêu chuẩn bảo đảm tính kế thừa và phát triển” là một yêu cầu cần thiết, khách quan, các cấp ủy có trách nhiệm thực hiện cho bằng được. Chỉ thị 46-CT/TW của Bộ Chính trị quy định: “Cấp ủy viên trẻ tuổi không dưới 10% số cấp ủy viên”. Như vậy, ở các tỉnh, thành ít nhất phải có bốn đến năm đồng chí cấp ủy viên, Hà Nội, TP. Hồ Chí Minh, Thanh Hóa, Nghệ An ít nhất phải có sáu đồng chí cấp ủy viên tuổi dưới 40. Bên cạnh đó, còn phải “đảm bảo số cấp ủy viên là nữ không dưới 15% và phải quan tâm những đồng chí xuất thân từ công nhân; là người dân tộc thiểu số...” vv...

2. Vấn đề: “Danh sách bầu cử cấp ủy do đại hội quyết định, nhưng phải nhiều hơn số lượng cần bầu ít nhất là 15%”; “Danh sách bầu ban thường vụ phải nhiều

hơn số lượng cần bầu ít nhất là 20%; danh sách bầu phó bí thư nên có số dư”; “thực hiện việc lấy ý kiến đại hội giới thiệu nhân sự bí thư cấp ủy trong số các đồng chí cấp ủy viên đã trúng cử”. Những quy định này trong Chỉ thị 46-CT/TW của Bộ Chính trị cần phải được thực hiện nghiêm túc, tránh tình trạng như ở đại hội của nhiệm kỳ trước, mặc dù Trung ương đã có quy định nhưng một số nơi khi bầu ban chấp hành số dư chỉ 5-10%; bầu ban thường vụ và bầu bí thư, các phó bí thư hầu như bầu tròn và không có đồng chí nào ứng cử (chưa kể là phiếu bầu in sẵn tên các đồng chí được đề cử, nên hầu như cấp ủy viên khi nhận phiếu bầu chỉ gấp phiếu lại rồi bỏ vào hòm phiếu; rất cá biệt mới có cấp ủy viên dám lấy bút ra gạch tên người mình không tín nhiệm). Có lẽ, dù là bầu tròn, phiếu bầu cũng nên thiết kế: Ghi tên từng đồng chí được đề cử và có thêm hai ô “đồng ý” và “không đồng ý” để khi bầu tất cả mọi người đều phải lấy bút ra để đánh dấu, nhằm đảm bảo dân chủ và bí mật quyết định của người bỏ phiếu, thể hiện chính xác các đồng chí trúng cử là những đồng chí thực sự được tập thể tín nhiệm cao. Ở đại hội lần này cần thiết kế phiếu bầu bí thư cấp ủy (có thể chỉ giới thiệu một đồng chí, không có số dư như khi bầu các phó bí thư) sao cho hợp lý, đúng hướng dẫn.

Công tác nhân sự tại đại hội cần thật sự dân chủ, không gò ép. Phải tin tưởng vào phẩm chất và trách nhiệm của từng đồng chí đại biểu, tôn trọng sự ứng cử và đề cử của đại biểu; danh sách nhân sự bầu vào cấp ủy cần có số dư theo quy định, để các đại biểu cân nhắc, lựa chọn. Khi đại hội không yêu cầu, đoàn chủ tịch không nên gợi ý trình ra đại hội danh sách mà ban chấp hành cũ đã chuẩn bị. Khi thảo luận, nếu danh sách ứng cử và đề cử cơ bản trùng với danh sách do ban chấp hành cũ đã chuẩn bị, thì không trình danh sách này để tránh sự ỷ lại. Mặt khác, tạo thêm không khí dân chủ, cởi mở, nâng cao trách nhiệm của từng đại biểu. Đồng thời, để giúp các đại biểu nghiên cứu về nhân sự, bộ phận giúp việc về nhân sự phải chuẩn bị chu đáo những tài liệu, thông tin cần thiết về từng người đề cử, ứng cử, đủ cung cấp cho từng tổ đại biểu. Khi cần, đoàn chủ tịch cử người xuống tiếp xúc, giải thích cụ thể số trường hợp nhân sự khi đại biểu yêu cầu (tại tổ, hoặc gặp riêng từng đại biểu).

3. Về tiêu chuẩn để lựa chọn nhân sự cấp ủy các cấp, Chỉ thị 46-CT/TW của Bộ Chính trị và Hướng dẫn số 37-HD/BTCTW của Ban Tổ chức Trung ương và nhiều hướng dẫn khác của Trung ương đã nêu rõ. Ở đây chúng tôi chỉ xin nêu cụ thể một số trường hợp qua dư luận của quần chúng, đảng viên và dư luận báo chí: Sau khi được tổ chức có thẩm quyền kiểm tra, thanh tra, kết luận và đã qua đánh giá của cấp ủy có thẩm quyền... thì những đồng chí có những hiện tượng, những sai phạm sau đây (kể cả những người chưa bị thi hành kỷ luật) không nên đề tái cử hoặc giới thiệu để bầu vào cấp ủy các cấp:

Có biểu hiện cơ hội chính trị, quan điểm mơ hồ; chạy chức, quyền, muốn có địa vị, chức vụ cao để có nhiều bổng lộc, hưởng thụ; cá nhân chủ nghĩa, thu vén cho cá nhân, gia đình, dòng họ, chiếm dụng, chia chác, mua rẻ nhiều nhà, đất, thành lập các công ty gia đình làm ăn vi phạm pháp luật; quan liêu xa rời quần chúng, vô cảm với cuộc sống khó khăn của đồng chí, đồng nghiệp và của nhân dân; cục bộ, bè phái, gia trưởng, độc đoán, “nịnh trên, nạt dưới”; là cán bộ lãnh đạo song tính tình nhỏ nhen, hẹp hòi, trù dập cán bộ cấp dưới không hợp với mình; nói nhiều, làm ít, nói một đằng làm một nẻo v.v...

Có biểu hiện tham nhũng, bản thân và gia đình có cuộc sống xa hoa, không phải từ lương và bằng lao động chân chính; giàu lên bất thường và nhanh chóng. Những người này đã được đảng viên, nhất là đảng viên ở nơi cư trú và nhân dân phản ánh lên nhiều cấp và dư luận đồn đại khá rộng rãi v.v...

Tuy có quá trình công tác, song trình độ, năng lực quá hạn chế, lại ít chịu khó học tập, rèn luyện nên hiệu quả công tác thấp, không hoàn thành tốt các nhiệm vụ được giao, không có khả năng phát triển.

Vì phạm đạo đức và lối sống: ích kỷ, vì đồng tiền mà chà đạp lên đạo lý, lương tâm, tình nghĩa; là người đứng đầu đơn vị song để nội bộ mất đoàn kết; bản thân sống bê tha, làm việc kém hiệu quả, không thể làm gương được cho cán bộ và nhân viên dưới quyền; dùng tiền của Nhà nước, quỹ đen của cơ quan đi nước ngoài nhiều lần - chủ yếu là để tham quan và chơi bời; ngày nghỉ (có khi cả ngày làm việc) rủ rê bạn bè lấy tiền cơ quan ăn chơi từ A đến Z; đã có vợ con song công khai có em út, bồ bịch, vợ bé...

Những người có những sai trái trên phải xem xét lại tư cách đảng viên cộng sản chứ đừng nói là còn đóng vai trò một cấp ủy viên. Đảng ta cần cương quyết đưa những người như trên ra khỏi cấp ủy dù trong quy hoạch có dự kiến tiếp tục tái cử hoặc đưa vào cấp ủy khóa mới. Vì nếu không sẽ ảnh hưởng xấu đến cấp ủy khóa mới, đến kết quả đại hội, đến lòng tin của nhân dân đối với Đảng.